

FIȘA INFORMATIVĂ PENTRU SPECIALIȘTI ÎN PROTECȚIA DREPTURILOR COPILULUI

Ce trebuie făcut în cazurile de violență
sexuală online împotriva copiilor

www.coe.int/children

Construind o Europă
cu și pentru copii

 **Safe
Online**

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Autoare: Mariana Ianachevici

Opiniile exprimate în această lucrare
pot să nu reflecte opiniile Consiliului
Europei sau ale Safe Online.

Consiliul Europei își exprimă recunoștința
pentru sprijinul financiar oferit
acestui proiect de Safe Online.

Safe Online este singurul vehicul global
de investiții dedicat protejării copiilor în
lumea digitală. Prin investiții în inovație și
aducerea împreună a actorilor cheie, Safe
Online contribuie la crearea unei lumi digitale
sigure și care sprijină dezvoltarea tuturor
copiilor și a tinerilor, oriunde în lume.

Aflați mai multe pe <https://safeonline.global/>

Copertă și aranjare:
Tipografia „Fox Trot” SRL, Republica Moldova,
mun. Chișinău, str. Florilor 1

Fotografii: © Shutterstock

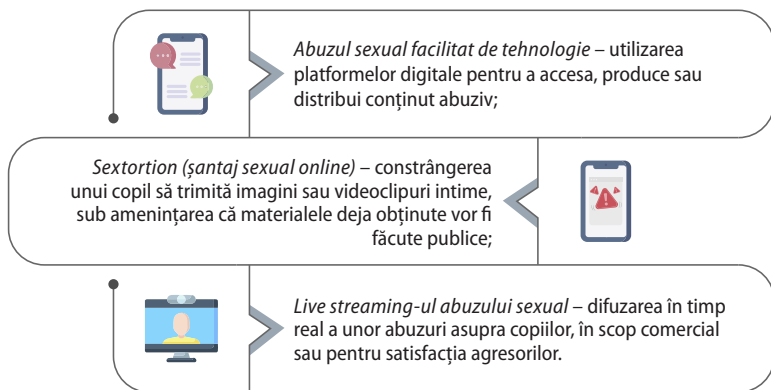
© Consiliul Europei, martie 2025.

Această fișă informativă este concepută
pentru a sprijini specialiștii în protecția
drepturilor copilului în recunoașterea și
asumarea rolului lor profesional în prevenirea
violentei sexuale online împotriva copiilor.
Materialul oferă îndrumări esențiale pentru
identificarea în timp util a amenințărilor
din mediul online, recunoașterea semnelor
comportamentale ce pot indica dificultăți,
referirea cazurilor către autoritățile
responsabile, inclusiv dar nelimitat
la – autoritatea tutelară locală și, cel mai
important, sprijinirea copiilor în apărarea
drepturilor lor.

DEFINIȚII

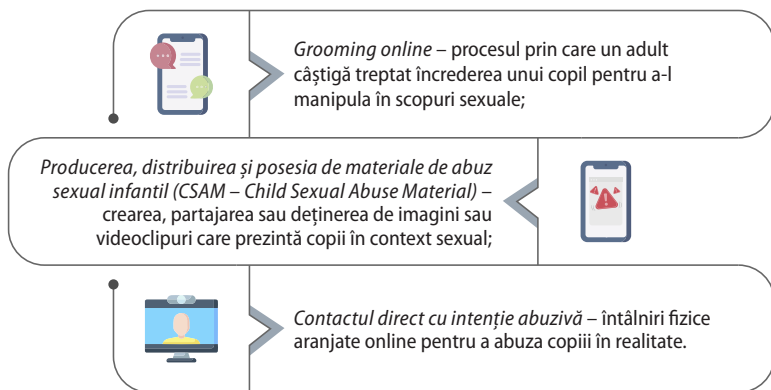
Exploatarea și abuzul sexual online al copiilor (EASC) sunt fenomene grave care implică folosirea internetului și a tehnologiilor digitale pentru a comite infracțiuni sexuale împotriva minorilor.

Exploatarea sexuală online a copiilor se referă la orice act prin care un copil este manipulat, constrâns sau indus să participe la activități sexuale prin intermediul internetului, adesea în schimbul unor materiale benefice, emoționale sau psihologice. Acestea includ:

Exploatarea sexuală implică adesea un element de schimb (bani, cadouri, protecție) și poate include activități sexuale forțate sau manipulate.

Abuzul sexual online asupra copiilor reprezintă orice act prin care un agresor implică un copil în activități sexuale prin mijloace digitale. Aceasta poate include:

Abuzul sexual se referă la orice act sexual comis împotriva unui copil, indiferent dacă acesta este conștient de ceea ce se întâmplă sau nu.

CONTEXT

Internetul oferă copiilor oportunități educaționale importante, inclusiv acces rapid la resurse variate de învățare (enciclopedii online, tutoriale video, platforme interactive de învățare etc.). Cu ajutorul instrumentelor digitale, copiii pot explora diverse subiecte de interes, pot participa la cursuri online, pot interacționa cu colegii din alte școli, localități, regiuni și chiar țări, pot învăța într-un ritm adaptat nevoilor proprii etc.

De asemenea, internetul facilitează dezvoltarea abilităților digitale esențiale pentru viitor: gândirea critică, rezolvarea problemelor, utilizarea responsabilă a tehnologiilor etc. Concomitent, internetul expune copiii riscurilor de exploatare și abuz sexual: platformele de socializare, jocurile online și aplicațiile de chat pot fi utilizate de persoane rău intenționate pentru a câștiga încrederea copiilor. Lipsa supravegherii și a educației digitale îi face pe copii vulnerabili la solicitări nepotrivite, distribuirea de materiale personale sensibile sau expunerea la conținut explicit.

PROTECȚIA ȘI SIGURANȚA COPIILOR ÎN MEDIUL ONLINE: ROLUL SPECIALIȘTILOR ÎN PROTECȚIA DREPTURILOR COPILULUI

Autoritatea tutelară locală în virtutea atribuțiilor de protecție a copilului (art. 6 al Legii nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți), este responsabilă să identifice și să protejeze copiii victime și potențiale victime ale violenței, inclusiv sexuale. Conform aceluiași articol, autoritatea tutelară locală își exercită atribuțiile direct sau prin intermediul specialistului pentru protecția drepturilor copilului.

Intervențiile în cazurile de violență, inclusiv sexuală sunt setate în HG 270/2014 cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatarei și traficului. Aceste instrucțiuni dispun și de un Ghid de aplicare practică aprobat prin Ordinul comun al Ministrului Muncii și Protecției Sociale (nr. 17 din 15.12.2021), al Ministrului Sănătății (nr. 1173 din 15.12.2021), al Ministrului Afacerilor Interne (nr. 528 din 15.12.2021) și al Ministrului Educației și Cercetării (nr. 1652 din 15.12.2021).

Aceiași Hotărâre prevede expres că manager de caz este specialistul în protecția drepturilor copilului, iar în lipsa lui – asistentul social comunitar. Rolul unui manager de caz constă în coordonarea evaluării nevoilor copilului și familiei sale, dezvoltarea planului individual de asistență, prestarea serviciilor sociale și monitorizarea progresului acestuia în vederea îmbunătățirii vieții copilului. Managerul de caz va gestiona cazul prin metoda managementului de caz folosind Ghidul de suport pentru implementarea practică a Managementului de caz în domeniul protecției copilului aprobat prin ordinul Ministrului Muncii și Protecției Sociale nr. 134 din 15.09.2023.

Pentru detalii mai multe cu privire la intervențiile specialiștilor din diferite domenii în cazurile de violență online, specialiștii în protecția drepturilor copilului pot consulta și Ghidul cu privire la Intervenția în cazuri de abuz sexual online.

SPECIALIȘTII ÎN PROTECȚIA DREPTURILOR COPILULUI, LA EVALUAREA ÎNȚIALĂ ȘI/SAU COMPLEXĂ, NU VOR TRECE CU VEDEREA...

...orice comportament atipic manifestat de copii. Asemenea comportamente pot indica situații de risc și necesită o atenție deosebită din partea oricăror specialiști care lucrează direct sau indirect cu copiii. Printre semnele care pot sugera expunerea la violență sexuală, inclusiv online, se numără:

SEMNE FIZICE:

Leziuni inexplicabile pe corp

Schimbări bruște și neexplicate în comportament sau aspect fizic

Testări repetate pentru boli cu transmitere sexuală sau sarcină

Infecții urinare recurente și alte afecțiuni medicale conexe

Sarcini multiple sau întreruperi repetate de sarcină

Consum de alcool

Consum de substanțe interzise

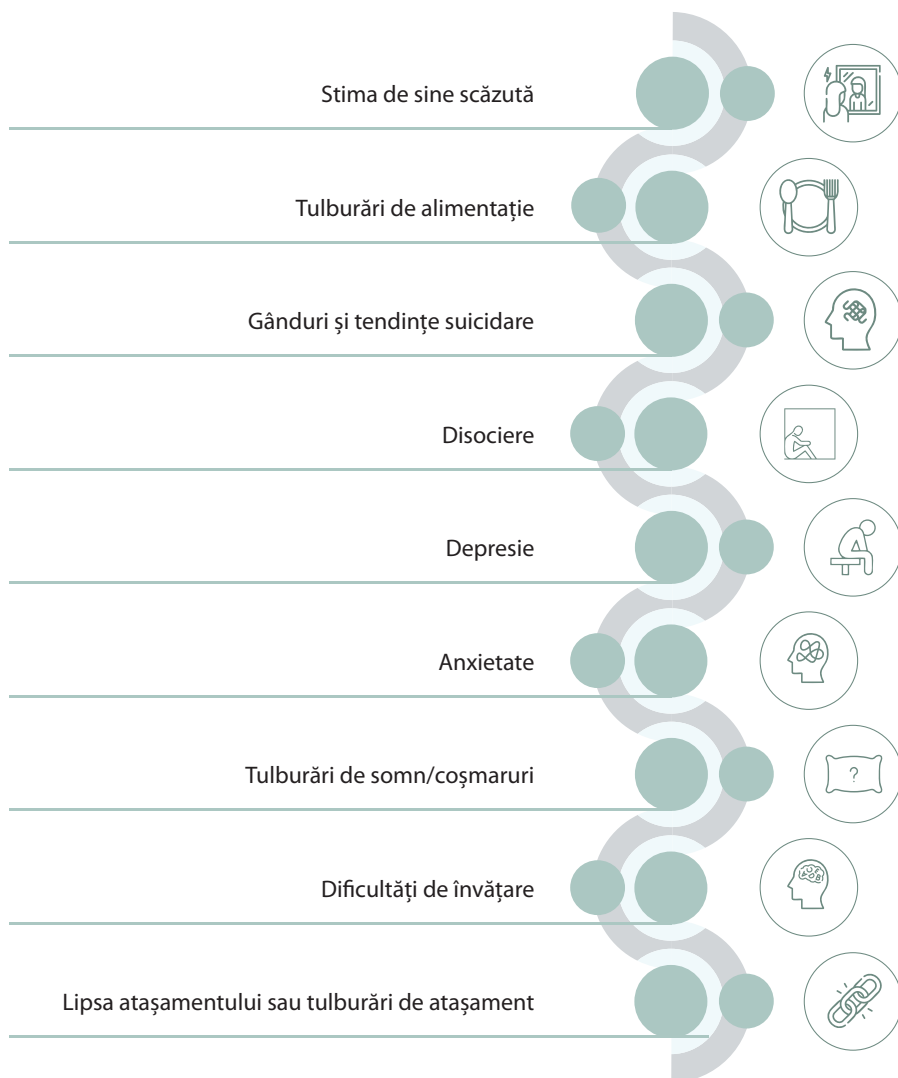
Lipsa igienei personale și a îngrijirii de sine

Semne de autovătămare, printre altele

SEMNE PSIHOLOGICE:

SEMNE COMPORTAMENTALE:

Absențe frecvente de la școală sau exmatriculare
din cauza problemelor de comportament

Petrecerea nopților în afara domiciliului
sau a instituției de îngrijire

Primirea de cadouri din partea unor
persoane necunoscute

Deținerea de obiecte suspecte sau inexplicabile
(bani, telefoane mobile, alcool, etc.)

Asocierea cu grupuri violente

Schimbări bruște în aspectul fizic

Purtarea hainelor excesiv de sexualizate

Interacțiuni frecvente cu persoane necunoscute

Reducerea comunicării cu familia,
prietenii și apropiații

Deplasarea cu vehicule necunoscute

Implicarea într-o relație romantică cu
o persoană mult mai în vârstă.

Identificarea și raportarea în timp util a acestor semne, poate contribui la protejarea copilului și la intervenția adecvată pentru siguranța și bunăstarea sa.

RAPORTAREA SUSPECȚILOR DE VIOLENȚĂ ONLINE

Dacă dețin informații despre un act de violență împotriva copiilor, specialiștii în protecția drepturilor copilului sunt obligați:

- ▶ să intervină pentru a-l stopa sau să solicite ajutor în cazul în care nu poate interveni de sine stătător;
- ▶ să se autosesizeze;
- ▶ să informeze imediat prin telefon autoritatea tutelară locală, iar în decurs de 24 ore să expedieze Fișa de sesizare a cazului suspect de violență, neglijare, exploatare, trafic al copilului.

Specialiștii în protecția drepturilor copilului, la fel, pot raporta direct precum și încuraja copiii și părinții să raporteze informații sau imagini ce reprezintă un abuz sexual asupra copilului, folosind următoarele opțiuni:

- ▶ **SIGURONLINE.MD** – <https://siguronline.md/rom/report> – platforma națională care poate fi folosită atât de copii, cât și de adulți pentru raportarea de asemenea conținuturi;
- ▶ **Take It Down** – <https://takeitdown.ncmec.org/ro/> – un serviciu creat pentru a ajuta la eliminarea fotografiilor și videoclipurilor online nud, parțial nud sau cu conținut sexual explicit, care au fost realizate înainte de împlinirea vârstei de 18 ani.

Dacă un copil se află în pericol iminent, sau dacă sunteți îngrijorat de siguranța unui copil și bănuieți că a fost / este victimă a abuzului sexual, **contactați imediat 112.**

ATUNCI CÂND COMUNICAȚI CU COPIII...

În virtutea responsabilităților, specialiștii în protecția drepturilor copilului vor comunica direct cu copiii în timpul evaluării inițiale, inclusiv, dacă va fi necesar, și la etapa interviului de protecție, precum și în timpul evaluării complexe, dar și la alte etape de management de caz.

Scopul dumneavoastră nu este să stabiliți cu exactitate ce s-a întâmplat, ci să oferiți un mediu sigur și de susținere, în care copilul să se simtă în siguranță și să poată împărtăși experiența sa cu un profesionist. În asemenea situații:

- ▶ Rămâneți calm(ă) și nu evitați conversația;
- ▶ Creați un spațiu privat pentru discuție;
- ▶ Stabiliți o relație bazată pe încredere și respect reciproc;
- ▶ Fiți susținător;
- ▶ Asigurați copilul că îl credeți și că este în siguranță;
- ▶ Reasigurați-l, dar nu faceți promisiuni pe care nu le puteți respecta;
- ▶ Explicați clar că unele informații trebuie raportate autorităților pentru siguranța sa;
- ▶ Evitați să adăugați stres suplimentar sau să învinovați copilul;
- ▶ Nu judecați sau criticați comportamentul copilului
- ▶ Evitați orice interacțiune care ar putea retraumatiza;
- ▶ Respectați gândurile și cuvintele copilului;w
- ▶ Este esențial ca acesta să se simtă ascultat și valorizat;
- ▶ Încurajați copilul și asigurați-l că nu este vina lui;
- ▶ Nu-l forțați să vorbească cu cineva în care nu are încredere.

www.coe.int

Consiliul Europei este organizația lider în domeniul drepturilor omului pe continentul european. Aceasta include 46 de state membre, inclusiv toate statele membre ale Uniunii Europene. Toate statele membre ale Consiliului Europei au semnat Convenția Europeană a Drepturilor Omului, un tratat conceput să protejeze drepturile omului, democrația și preeminența dreptului. Curtea Europeană a Drepturilor Omului supraveghează punerea în aplicare a Convenției în statele membre.

